

ISTA 100 YEARS

A CENTURY OF PROGRESS IN SEED QUALITY ASSURANCE

Slovo na úvod

Vážení čtenáři,

přinášíme vám nové vydání Aktualit odboru osiv a sadby. Letošní rok, ve kterém jsme oslavily 100. výročí založení ISTA a zároveň 100. výročí našeho členství v této organizaci se blíží ke konci. Nevím, jestli jste měli možnost navštívit výstavu v Národním zemědělském muzeu v Praze, ale s připravenými plakáty budete mít možnost se ještě seznámit jindy a na jiném místě.

Vydání Aktualit se tentokrát dotýká velmi konkrétních témat, která se jeví jako problematická při kontrolách nebo jsou v tuto chvíli velmi aktuální.

Za OOS přinášíme praktické informace k mezinárodní certifikaci OECD a

ISTA, kde, zejména v poslední době, se zdá být mnoho neznámých. V souvislosti s tím jsme upravili tyto kapitoly na stránkách www.ukzuz.gov.cz. Dále se opět vracíme k potisku návěsek a jediným cílem je dosažení jednotného vzhledu návěsek.

Zařazujeme také aktuální informace z Odboru dovozu a vývozu a také novinku z odboru zdraví rostlin k problematice ToBRFV, díky které se v příštím roce bude muset otevřít další novela vyhlášky 129/2012 Sb.

Důležitou informací je také dlouho slibované vydání Příručky vzorkovatele.

Ing. Barbora Dobiášová

Nabídka workshopů a lhůtník 2025

13.1.2025	On-line školení „Vzorkování osiva“ určené pro pověřené vzorkovatele a inspektory ÚKZÚZ, vstupní školení pro vzorkovatele v zaškolování
Jaro 2025	Školení pro pověřené přehlíže, dodavatele - termíny budou upřesněny
Červen 2025	Školení pro přehlíže – Přerov nad Labem zahájení 10:00

Uvnitř tohoto vydání:

Mezinárodní certifikace OECD a ISTA	2, 3	Informace odboru dovozu a vývozu	6
Informace OOS	4	Změna fyto-sanitárního statusu ToBRFV	7
Návěsky - vzhled, tisk a platnost starých vzorů	5	Nabídka publikací OOS Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2024	8

V poslední době přibývá mnoho dotazů k podmínkám pro vystavení mezinárodních certifikátů, proto zde publikujeme stručný výtah podmínek a požadavků.

Certifikace OECD:

OECD certifikát deklaruje odrůdovou pravost a čistotu osiva.

Podmínky pro získání certifikátu - konečná certifikace:

1. Uznání množitelského porostu - vlastnosti množitelského porostu musí splňovat požadavky nejen vyhlášky 129/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale především **Schémat pro odrůdovou certifikaci osiva OECD**. Jsou druhy, u kterých je rozdíl v požadavcích na vlastnosti množitelského porostu, a jejich počet narůstá při každé novelizaci vyhlášky.
2. Požadavek na vstupní a výstupní vegetační zkoušku.
3. Označení osiva úředními OECD návěskami v barevném provedení, které odpovídá kategorii vyrobeného osiva, tj, bílá s diagonální fialovým pruhem pro SE 1-3, bílá pro Z, modrá pro C1 a červená pro C2.
4. Správné uzavření a zaplombování obalů.
5. Úřední vzorkování osiva vzorkovatelem ÚKZÚZ z konečných obalů.
6. Zkoušení osiva pouze v laboratoři NRL OS Praha podle mezinárodně platných pravidel, a to Pravidel ISTA, která jsou v ČR implementovaná v Metodice zkoušení osiva a sadby, část I.
7. Vydání OECD a ISTA certifikátů. V případě konečné certifikace osiva není možné vystavit samostatný OECD certifikát bez informace o kvalitě osiva, které představuje ISTA certifikát.

Podmínky pro získání certifikátu - neukončená certifikace (pracovně - šedé návěska) - jedná se vývoz osiva s neukončenou certifikací, tj. osivo nebude finálně certifikováno. Tento způsob certifikace je možné použít pro přesun osiva z jedné země do druhé v rámci EU nebo vývoz do třetích zemí. Osivo se šedou návěskou není určené k běžnému uvádění do oběhu.

1. Uznání množitelského porostu - vlastnosti množitelského porostu musí splňovat požadavky nejen vyhlášky 129/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale především **Schémat pro odrůdovou certifikaci osiva OECD**. Jsou druhy, u kterých je rozdíl v požadavcích na vlastnosti množitelského porostu, a jejich počet narůstá při každé novelizaci vyhlášky.
2. Požadavek na vstupní a výstupní vegetační zkoušku.
3. Označení **osiva** šedými úředními OECD návěskami.
4. Kontrola osiva vzorkovatelem ÚKZÚZ, podle povahy balení plombování kamionu, možný odběr vzorku.
5. Případné zkoušení osiva pouze v laboratoři NRL OS Praha podle mezinárodně platných pravidel, a to Pravidel ISTA, která jsou v ČR implementovaná v Metodice zkoušení osiva a sadby, část I.
6. Vydání OECD certifikátu, popř. ISTA certifikátu. V případě vydání OECD certifikátu pro neukončenou certifikaci, není podmínka zkoušení osiva a OECD certifikát může být vydán samostatně.

Jaký je správný postup a jaké se použijí žádosti:

Certifikace OECD a ISTA je dobrovolný systém certifikace osiva, který však umožňuje dodavatelům osiva v ČR exportovat osivo po celém světě. Celý systém této certifikace je úzce propojený s běžným uznáváním osiva, avšak mohou existovat odlišnosti, proto dodavatel musí informovat včas o požadavku na tuto certifikaci a sám splnit některé podmínky k jejímu úspěšnému provedení:

1. Požádat o odběr vzorku pro vstupní vegetační zkoušku - vzorek odebírá výhradně vzorkovatel ÚKZÚZ.
2. Podat žádost o uznání množitelského porostu, ve které uvede informaci, že porost je určen k certifikaci OECD. Nejpozději, kdy je možné dodatečně požádat o provedení přehlídky podle Schémat OECD je v den první přehlídky porostu. Na pozdější požadavky již nebude brán zřetel s ohledem na odlišnosti v požadavcích.
3. Před realizací vývozu včas požádat odbor osiva a sadby prostřednictvím [Portálu farmáře](#) o vystavení OECD návěsek. Návěsky vždy přebírá inspektor ÚKZÚZ v místě vzorkování osiva a je zodpovědný za označení a uzavření obalů, popř. za likvidaci nepoužitých návěsek.
4. Podat žádost o uznání osiva a vydání OECD a ISTA certifikátů. Žádost o vydání mezinárodních certifikátů není třeba podávat na samostatném formuláři, ale uvede se přímo v žádosti o uznání. Jen v případě, že dodavatel zapomene v žádosti uvést, je nutné poslat dodatečně alespoň e-mailem. Současně požádá inspektora ÚKZÚZ o odběr vzorků:
 - pro uznání osiva a certifikaci ISTA,
 - k provedení výstupní vegetační zkoušky.

Certifikace ISTA - samostatné vydání certifikátů, bez vazby na OECD

Zkoušení podle Pravidel ISTA a následné vydání certifikátu - oranžového (OIC) nebo modrého (BIC) je možné provést u jakéhokoli druhu, pro který jsou OOS a laboratoř NRL OS akreditovány. Tato akreditace zahrnuje osivo všech zemědělských druhů, zeleniny, květin, stromů a keřů. ISTA certifikace je možná i u osiva, u kterého se neprovádí uznání.

Certifikáty se od sebe liší barvou, která indikuje způsob vzorkování, a to:

OIC se vydává pro **osivo vzorkované z partie**, jejíž obaly jsou uzavřené a označené návěskami (úřední návěsky, návěsky standardního osiva nebo ústavem vydanými ISTA návěskami jen pro druhy neuvedené v druhovém seznamu).

BIC je **certifikát vzorku**, tj. vzorek si odebírá sám dodavatel a výsledky laboratoře se vztahují pouze ke vzorku nikoli k celé partii.

Certifikát ISTA pouze deklaruje výsledky zkoušek jednotlivých vlastností osiva, o které dodavatel požádal. Na certifikátu tudíž není ani nemůže být uvedena žádná interpretace výsledků (např. shodnost s nějakou normou). Certifikát ISTA je zárukou, že zkoušky byly provedené v souladu s Pravidly ISTA.

PŘIPOMÍNÁME

Na rozdíl od certifikace OECD, certifikát ISTA může být vydán samostatně, je-li partie osiva označena národními/EU návěskami, národními návěskami pro druhy zapsané v listu „B“ druhového seznamu u registrovaných odrůd, návěskami pro standardní osivo, návěskami dodavatele u druhů neuvedených v druhovém seznamu.

U partií označených OECD návěskami konečné certifikace, kdy dodavatel žádá vydání OECD certifikátu bude automaticky vydán také ISTA certifikát (OIC).

U partií s neukončenou certifikací (šedé OECD návěsky) si dodavatel musí přesně požádat o jaké certifikáty si bude žádat. I u tohoto typu osiva je možné provést zkoušky a vydat OIC.

Praktické odkazy:

Seznam vzorkovatelů ústavu, kteří jsou akreditováni ISTA: [seznam-urednich-vzorkovatelu](#)

Rozsah akreditace ISTA: [Mezinárodní asociace pro zkoušení osiv \(ISTA\) | ÚKZÚZ](#)

Věnujte, prosím, pozornost následujícím informacím. Některé jsou možná již opakované, některé jsou nové:

1. Novely vyhlášek 61/2011 Sb. a 129/2012 Sb. budou účinné od. 1. 1. 2025 a současně také bude účinná i vyhláška 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského.
2. Postupně probíhá revize informací k osivu a sadbě na webu ústavu, aktualizujeme jednotlivé formuláře a průvodní texty, tak aby byly co nejvíce srozumitelné a byl to pro dodavatele návod, jak postupovat. Nově je upravena část [Certifikace ISTA](#) a je vložen nový formulář „[Žádost o vydání mezinárodních certifikátů](#)“, jsou upravené [vzory návěšek](#) a je vložen nový tiskopis: [Protokol o přebalení a přenávěskování](#).
3. Označování RL pasy je stále předmětem diskuzí, jak je to správně. Ústav vydal v těchto dnech na svém webu [Aktualitu](#) po jednání s odbornými svazy, ve které upřesňuje požadavky na RL pasy. U osiva zemědělských druhů a zeleniny je postup následující:

U osiv zemědělských druhů a zelenin, která jsou uvedena v příloze XIII [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#), je pro jejich přemístování na území EU vyžadován RL pas. RL pas není vyžadován v případě, že rozmnožovací materiál je dodáván přímo neprofesionálním spotřebitelům (konečným uživatelům). Tato výjimka se nevztahuje na konečné uživatele, kteří rozmnožovací materiál získávají nákupem prostřednictvím smluv uzavřených na dálku („internetový prodej“ viz níže).

U druhů, u kterých je stanovena povinnost opatřit rozmnožovací materiál RL pasem, musí být RL pas spojen s certifikační návěškou v souladu s [prováděcím nařízením Komise \(EU\) 2017/2313](#). Certifikační návěšky s RL pasy jsou vždy fyzicky připojeny k příslušné obchodní jednotce. V případě malých balení osiv lze RL pas uvádět přímo na balení osiv nebo na obchodní dokumentaci. **Pokud je RL pas uveden na obchodní dokumentaci, musí být kopie této faktury / dodacího listu vždy fyzicky připojena k příslušné obchodní jednotce. Náležitosti RL pasů uvedené na obchodní dokumentaci budou sloužit k evidenci vydaných RL pasů.**

U sadby brambor jsou RL pasy vždy spojené s úřední certifikační návěškou (v souladu se vzory uvedenými v části C a D přílohy [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2017/2313](#)). Certifikační návěšky s RL pasy jsou vždy pevně připojeny k příslušné obchodní jednotce (zpravidla pytli, vaku) např. prošíáním při uzavírání nebo zavěšením pod plombu každého takového obalu.

V případě malého balení sadby brambor (max. do 10 kg) musí být taktéž každé balení označeno RL pasem (RL pas nespojený s certifikační návěškou; v souladu se vzory uvedenými v části A a B přílohy [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2017/2313](#)). Jedinou výjimkou, kdy malé balení sadby nemusí být označeno RL pasem, je maloobchodní prodej přímo konečnému uživateli. Tato výjimka se však nevztahuje na konečné uživatele, kteří by sadbu brambor získali nákupem prostřednictvím smluv uzavřených na dálku.

Doporučení OOS: pro zjednodušení s označováním doporučujeme připojení RL pasu na nejmenší obchodní jednotku, a to i v případě prodeji konečnému uživateli.

4. **Pověřené osoby** - připomínáme pověřeným vzorkovatelům a laboratořím povinnosti ze zákona 219/20013 Sb., ve znění pozdějších předpisů - § 17, odst. 4, písm. c) a odst. 7 písm. b). Pokud bude pověřený vzorkovatel odebírat vzorky pro jiného dodavatele, je třeba tuto skutečnost oznámit Ústavu a doložit písemnou dohodou obou dodavatelů. Obdobně je toto nutné i v případě zkoušení osiva v pověřených laboratořích. U nezávislých vzorkovatelů požadujeme informaci o místech vzorkování, kde hodlají odebírat vzorky. Před zahájením odběrů na těchto místech bude provedena kontrola provozu, při které zkontroluje ústav vedení evidencí, přítomnost automatického vzorkovadla a jeho stav a zaplombování. Místně příslušný inspektor ústavu a pověřený vzorkovatel se domluví na způsobu vzorkování a kontrole.
5. V roce 2025 budeme zajišťovat pro inspektory ústavu nákup dvouplášťových vzorkovadel s přepážkami. Pokud by byl ze strany dodavatelů nebo pověřených vzorkovatelů zájem, pište nám na e-mail: vzorkovani.os@ukzuz.cz, můžeme vás do objednávky zařadit a získáme pravděpodobně nižší cenu.

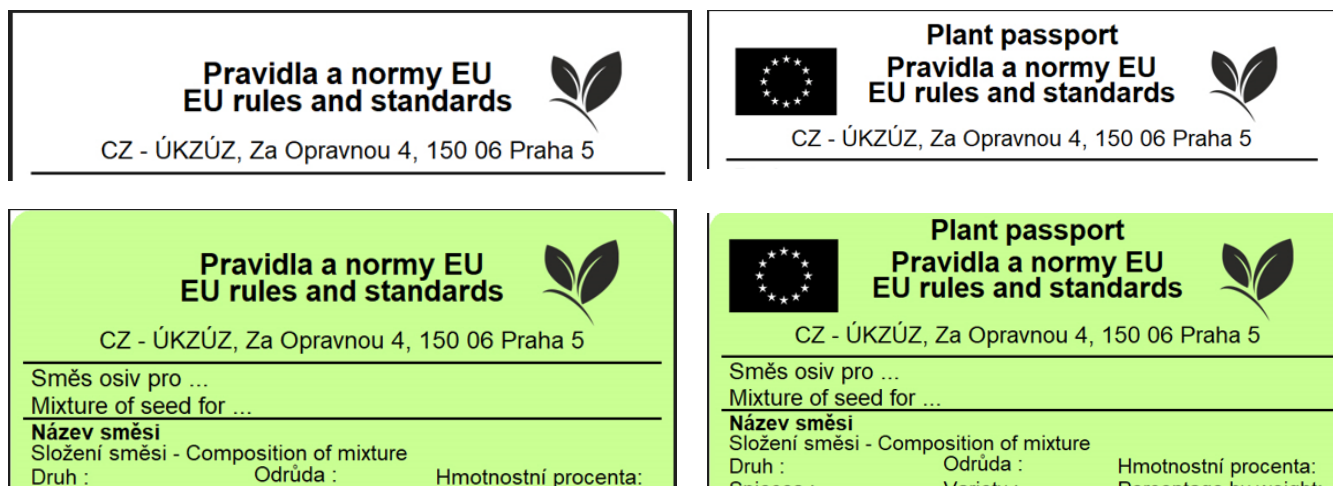
Návěsky - vzhled, tisk a platnost starých vzorů

Po průzkumu skladových zásob formulářů návěsek jsme zaznamenali velké zásoby předtištěných návěsek i návěsek s bílými pruhy u dodavatelů. Tyto návěsky budou v platnosti zatím **do 30. 6. 2026**. Vzhledem k jejich velké variabilitě je využívejte převážně pro oběh osiva v rámci ČR.

Pokyny pro tisk návěsek zůstávají nezměněné, tj. nové návěsky tištěné termotransferovými tiskárnami budou splňovat následující požadavky:

⇒ vzhled záhlaví úředních návěsek je následující:

Dále platí:

- ⇒ návěsky starých předtištěných formulářů musí mít tisk **čitelný**,
- ⇒ každá návěska se tiskne **pouze 1x**, neroztržitelná návěska se připevňuje na obal pod plombu, samolepící etiketa musí být nalepená,
- ⇒ všechny návěsky jsou vedené v evidenci, tj. počet nakoupených návěsek, datum tisku návěsek, druh a odrůda, číslo partie, kategorie a generace, jednotlivé číselné řady vytištěných návěsek, stornovaných pro špatný tisk nebo nadbytečně nepoužité, inspektor ústavu evidenci kontroluje a potvrzuje, a to včetně storna návěsek,
- ⇒ pokud se v daném místě čistí osivo pro více dodavatelů a toto místo je vybaveno tiskárnou návěsek, jsou návěsky vydány v místě čištění, v čísle návěsky je pak registrační číslo dodavatele, který návěsky tiskl, ten je vede ve své evidenci,
- ⇒ pokud je na provozu jedna tiskárna, měla by tisknout jednu číselnou řadu (ve tvaru 1RRRRR000001, kde 1 = rok tisku návěsky, RRRR = čtyřmístné registrační číslo firmy tisknouce návěsky, 000001 = vlastní sedmimístná číselná řada návěsky)
- ⇒ žádné použité číslo se nesmí opakovat,
- ⇒ na návěskách uvádět platné vědecké (latinské) názvy druhů podle vyhlášky č. 129/2012 Sb. ve znění pozdějších předpisů,
- ⇒ návěsky pro národní certifikaci jsou určeny výhradně pro dobrovolně registrované odrůdy druhů uvedených v tzv. „Listu B“ ,
- ⇒ informace o přebalení přenávěskování (měsíc/rok) patří na návěsce do kolonky „Další údaje“.

Vzor záhlaví úřední návěsky pro osivo odrůd druhů „Listu B“ - Národní certifikace

Kontrola návěsek je součástí každého vzorkování a dále součástí pravidelné kontroly provozu. Inspektoři ÚKZÚZ budou kontrolovat kvalitu a správnost potisku návěsek. Společně jistě najdeme cestu ke sjednocení vzhledu návěsek.

Informace odboru dovozu a vývozu

ÚKZÚZ umožňuje podávat žádost o vystavení rostlinolékařského a předvývozního osvědčení prostřednictvím webového formuláře. Využijte větší komfort při podávání žádostí a mějte přehled o svých podáních a jejich stavu.

Žadatelé o vystavení rostlinolékařského nebo předvývozního osvědčení mohou využívat možnost podávat elektronicky žádosti o vystavení těchto dokladů. Dosavadní systém pro podávání žádostí byl zcela přepracován a výrazně zjednodušen, což zvýší uživatelský komfort žadatelům. Podání žádosti přes webový formulář je prakticky totožné se zasláním mailu, je možné i přikládat jakékoliv přílohy. Žadatelé navíc mají k dispozici zpětnou vazbu o stavu jejich žádosti, o předplacených finančních prostředcích, údaje z již zadaných žádostí lze kopírovat a využívat pro další případy. Přístup do systému pro zadávání žádostí je možný po registraci na portálu eAgri. ÚKZÚZ připravuje i v této oblasti změnu a přístup do systému bude přes server ÚKZÚZ.

Webový formulář najdete na webových stránkách ÚKZÚZ pod záložkou „Co potřebuji vyřídit – Žádost o vystavení vývozních dokladů (FYTO)“.

Postup registrace je uveden pod:

[Žádosti o přístup na portál eAGRI a do Portálu farmáře SZIF a o přístup do Portálu farmáře z důvodů plnění povinností vyplývajících z novely zákona č. 321/2004 Sb. nebo zjištění podpor de minimis | eAGRI \(mze.cz\)](#)

Poté je již možné na webových stránkách ÚKZÚZ využívat aplikaci "Žádost o vystavení vývozních dokladů" a podávat žádosti tímto způsobem.

Postupně bude akceptováno podání žádostí pouze přes webový formulář (digitální podání).

Ing. Vladislav Rašovský

Od 1. 1. 2025 bude zrušeno nařízení Evropské Komise 2023/1032, které řadí Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) na úroveň karanténního organismu. ToBRFV bude zařazen mezi regulované nekaranténní škodlivé organismy (RNŠO).

Stejně jako pro jiné RNŠO bude pro ToBRFV platit prahová hodnota výskytu: pro osivo zeleniny, konkrétně rajčete (*Solanum lycopersicum* L.) včetně hybridů a papriky roční (*Capsicum annuum* L.), to bude 0 %. Osivo a sadbu infikovanou ToBRFV nebude možné uvádět na trh. Pro vydání rostlinolékařského pasu pro zmíněné komodity budou i nadále stanovené požadavky:

- ⇒ Osivo rajčete včetně hybridů a papriky roční musí buď pocházet ze země prosté ToBRFV (nejedná se o ČR), anebo **musí být osivo úředně testováno**, v případě malých partií do 30 matečných rostlin lze testovat vzorek listů rostlin/partie.
- ⇒ Sadba rajčete včetně hybridů a papriky roční musí buď pocházet ze země prosté ToBRFV (nejedná se o ČR), anebo musí osivo použité k výsevu splňovat požadavky v předchozím bodě (=musí být testováno).

Výše zmíněné požadavky nebudou platit pro odrůdy papriky roční, o kterých je známo, že jsou rezistentní vůči ToBRFV. Seznam takových odrůd je dostupný na [webu ÚKZÚZ](#).

Pokud potřebujete testovat osivo na ToBRFV, postup zůstává stejný, kontaktujete [místně příslušného](#) inspektora [terénní inspekce](#) a vyplníte [žádost o šetření](#) před vydáním rostlinolékařského pasu (zaškrtně se druhá možnost).

Shrnutí změn:

- Změna statusu ToBRFV na RNŠO.
- Výše zmíněné požadavky platí pouze pro **zeleninové druhy** rajčat včetně hybridů a paprik.
- Požadavky se již nebudou vztahovat na celý rod paprika *Capsicum* spp., ale pouze na **papriku roční** *Capsicum annuum*.
- Výjimka pro rezistentní odrůdy bude platit jen pro papriku roční, nebude se vztahovat na rajče a jeho hybridy.
- V případě detekce ToBRFV v osivu nebo sadbě, stejně jako u jiných zjištěných RNŠO, nebude ÚKZÚZ nařizovat likvidaci a nebude za ni poskytována náhrada nákladů a ztrát.
- Limit pro ToBRFV jako RNŠO bude doplněn do novely vyhlášky 129/2012 Sb., kterou bude možné otevřít po 1.1.2025. Při výskytu tohoto viru se bude postupovat stejně jako u ostatních RNŠO limitovaných nulou, osivo se nesmí uvádět do oběhu.

Dovoz osiva:

Při provádění kontrol dováženého osiva rajčete a papriky, bude testování probíhat ve stejném režimu jako v roce 2024. Ze všech dovážených zásilek osiva budou odebrány vzorky k rozborům na ToBRFV, popř. další škodlivé organismy (*Xanthomonas* sp., *PSTVd*, *PepMV*). Zásilky budou propuštěny do navrhovaného celního režimu až po provedených rozbořech s negativním výsledkem.

Ing. Kateřina Jégrová

Ing. Vladislav Rašovský

Nabídka publikací vydaných ústavem

Od 1. 7. 2024 došlo k úpravě cen publikací, které si můžete objednat v tištěné a vázané podobě. Většinu z nich najdete také na našem webu ke stažení. Volně dostupné jsou publikace typu statistik a adresáře. Příručky a Metodika zkoušení osiva a sadby jsou naopak pouze tištěné, v pdf formátu je neposkytujeme.

Objednávky zasílejte nejlépe elektronickou poštou na adresu:

lea.komarkova@ukzuz.cz (257 294 304, Ing. Lea Komárková)

tereza.kettnerova@ukzuz.cz (731 545 960, Ing. Tereza Kettnerová).

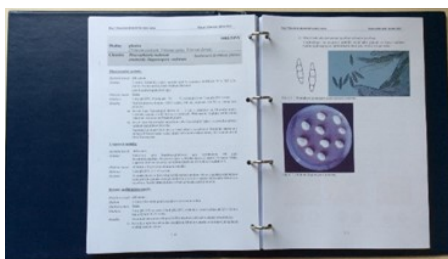
Poštou je možné objednat na adrese: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby, Za Opravnou 4, 150 00 Praha 5—Motol

Název publikace	Cena	Objednat nejpozdě-
Bulletin semenářské kontroly – adresář ÚKZÚZ	65,-	28. 2.
Bulletin semenářské kontroly – seznam dodavatelů	65,-	28. 2.
Příručka přehlížeatele množitelských porostů	250,-	30.3., 30.8.
Příručka vzorkovatele - již v tisku	250,-	30.3., 30.8.
Přehled přihlášených množitelských ploch	65,-	30. 8.
Výroční zpráva semenářské kontroly	95,-	30. 8.
Přehled uznaného osiva ozimů	Pouze on-line na www.ukzuz.cz	

Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2024

Zájemci mohou objednávat výtisk u Ing. Komárkové na Odboru OS v Praze, lea.komarkova@ukzuz.cz prostřednictvím [formuláře](#) z našich webových stránek.

Ceny a typy výtisků jsou uvedené v tabulce, k ceně objednávky bude fakturováno poštovné podle hmotnosti zásilky.

Volné listy s perforací	1. část (verze 2024) Metodika zkoušení osiva	540 Kč
	1. + 2. část (verze 2024) Metodika zkoušení osiva a sadby	600 Kč
Vázané v kroužkové vazbě (včetně pevných desek)	1. část (verze 2024) Metodika zkoušení osiva	640 Kč
	1. + 2. část (verze 2024) Metodika zkoušení osiva a sadby	700 Kč
Pravidelná roční aktualizace – volné listy k výměně		470 Kč

ÚKZÚZ

Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5—Motol

Telefon: (042) 257 294 246, E-mail: odbor.os@ukzuz.cz, www.ukzuz.cz